

[Avaleht](#) > 2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimise või kohtumenetluse ajal

2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimise või kohtumenetluse ajal

Kuidas ma pean kuriteost teatama?

Kui olete langenud kuriteo ohvriks, saate esitada kuriteoteate (*énklisi* või *mínysi*) prokurörile või politseile. (*Énklisi* on rangelt võttes kuriteoteade, mille esitab kuriteoohver. Teatavas olukorras algatatakse kriminaalmenetlus ilma kuriteoteateta (näiteks kui kahjustatud on isiku au või väärikust). *Mínysi* on kuriteoteade, mille esitab muu isik kui kuriteoohver, et ametiasutused saaksid kurjategija kohtu alla anda omal algatusel olenemata sellest, kas kuriteoohver esitab kuriteoteate või mitte. Tegelikult kasutatakse mõlemat liiki kuriteoteate puhul terminit „*mínysi*“. Kui prokurörile esitatakse ükskõik kumba liiki kuriteoteade, antakse sellele unikaalne registreerimisnumber – „*arithmós vivlíou minýseon*“, milles on kasutatud sõna „*minýsi*“.)

Võite paluda teisel isikul esitada enda eest kuriteoteate. Sellisel juhul peate allkirjastama kirjaliku avalduse (*dílosi* või *exousiodótisi*), milles on täpsustatud isik, kes teie nimel kuriteoteate esitab. Avaldusel puudub tüüpvorm, kuid see tuleb allkirjastada keskvalitsusasutuse või kohaliku omavalitsusasutuse ametniku või advokaadi (sh olemasolul teie enda advokaadi) juuresolekul, kes tõendab allkirja õigsust. Isikuks, kes esitab teie nimel kuriteoteate, võib olla advokaat või mõni teine isik, keda te usaldate. Kui tegemist on sellise kuriteoga, mille puhul peab kuriteoohver kriminaalmenetluse algatamiseks ise kuriteost teatama, kuid kuriteoohver on surnud, läheb kuriteoteate esitamise õigus üle tema abikaasale ja lastele või vanematele (kriminaalmenetluse seadustiku (*Kódikas Poinikís Dikonomías* – KPD) artikli 118 lõige 4). Kui kuriteoohver sureb kuriteo tagajärjel, võivad nimetatud isikud ise osaleda kriminaalmenetluses tsiviilhagejana ning taotleda neile põhjustatud valu ja kannatuste eest hüvitist.

Kuriteoteate võite esitada suuliselt või kirjalikult. Kui eelistate teatada kuriteost suuliselt, koostab vastuvõttev ametnik selle kohta kirjaliku dokumendi.

Kuriteoteate esitamise eest tuleb maksta tasu; tasu summat korrigeeritakse korrapäraselt rahandusministri ning justiits-, läbipaistvuse ja inimõiguste ministri ühise otsusega. Erandjuhtudel lubatakse teil tasu maksta pärast kuriteoteate esitamist, kuid igal juhul peate te seda tegema kolme päeva jooksul. Kui te jätate tasu maksmata, lükatakse teie kuriteoteade vastuvõetamatuna tagasi. Te ei pea tasu maksma, kui teil on õigus tasuta õigusabile. Samuti ei pea te tasu maksma, kui olete seksuaalse vabaduse vastu suunatud kuriteo või seksuaalse ärakasutamise, koduvägivalla või rassilise diskrimineerimise ohver (kriminaalseadustiku (*Poinikós Kódikas* – PK) artiklid 81A ja 361B) või kui rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet (KPD artikli 46 lõige 2).

Kuritegude puhul, mida saab menetleda ametiasutuste algatusel olenemata sellest, kas kuriteoohver on seda taotlenud või mitte, ei ole kuriteost teatamise tähtaega kehtestatud, välja arvatud keskmise raskusega kuriteod (*plimmelímata*), millest tuleb teatada viie aasta jooksul. Teatavatel juhtudel saab kuritegu menetleda ainult siis, kui kriminaalmenetlust taotleb kuriteoohver. Sellisel juhul tuleb kuriteoteade (*énklisi*) esitada kolme kuu jooksul pärast kuriteost või kurjategija isikust (kui kurjategija isik on teile teada) teadasaamise kuupäeva.

Kuriteoteate tüüpvormi ei ole kehtestatud.

Kuriteoteade peab sisaldama järgmist teavet:

- teie täielikud isikuandmed;
- kurjategija nimi ja kontaktandmed, kui need on teile teada;
- asjaolude põhjalik kirjeldus;
- kuriteoteadet põhistavad dokumentaalsed tõendid;
- tunnistajad, kellelt tuleks ütlused võtta;
- kui teil on advokaat, siis advokaadi kontaktandmed.

Kui te ei mõista või ei räägi kreeka keelt, saate kuriteoteate esitada teile arusaadavas keeles või teile antakse vajalikku keeleabi vastavalt kriminaalmenetluse seadustikus või konkreetsetes kriminaalõigusaktis sätestatud tingimustele. Võite taotleda dokumendi tasuta tõlget (*seaduse 4478/2017 artikkel 58, milles käsitletakse kuriteoohvri õigusi kuriteoteate esitamisel (direktiivi 2012/29/EL artikkel 5)*).

Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?

Kuriteost teatamisel antakse kuriteoteatele unikaalne registreerimisnumber. Selle numbri abil saate jälgida oma juhtumi menetlemise kulgu, kasutades prokuratuuri registrit või võttes ühendust kuriteoteadete menetlemise eest vastutava asutusega. Samuti võite taotleda ja saada tõendi juhtumi kulu kohta (*pistopoiitikó poreías*), milles on täpsustatud asjaomane menetlusetapp.

Kui teie juhtum kuulub Ateena esimese astme kohtu (*Protodikeío Athinón*) pädevusse, saab teie advokaat jälgida kohtumenetluse kulgu [Ateena advokatuuri veebisaidil](#) (*Dikigorikós Sýllogos Athinón*). Kuriteoohver ise seda teha ei saa, sest juurdepääs on ainult volitatud kasutajatel.

Kas mul on õigus tasuta õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?

Kohtumenetluse ajal võite kasutada advokaadi abi, kuid te peate tema teenuste eest ise tasuma.

Kui teie leibkonna aastasissetulek on väiksem kui kaks kolmandikku üldises riiklikus kollektiivlepingus sätestatud aastasest miinimumsissetulekust, määratakse teile tasuta advokaat, kes koostab ja esitab kuriteoteate ning esindab teid kui tsiviilhagejat menetluse kõikides etappides, kui teie suhtes on toime pandud üks järgmistest kuritegudest: piinamine või muu inimväärikuse vastane kuritegu (kriminaalseadustiku artikli 137 lõiked A ja B); diskrimineerimine või ebavõrdne kohtlemine; elu, isiku- või seksuaalse vabaduse vastu suunatud kuritegu; rahalisel eesmärgil seksuaalne ärakasutamine; vara ja varaliste õiguste vastu suunatud kuritegu; kehavigastus; abielu või perega seotud kuritegu. Tegemist peab olema raske kuriteoga (*kakoúrgima*) või keskmise raskusega kuriteoga (*plimmélima*), mis kuulub kolmeliikmelise esimese astme kriminaalkohtu (*trimeloús plimmeleiodikeío*) pädevusse ja mille eest on ette nähtud vähemalt kuuekuuline vabadusekaotus (seadus 3226/2004 (valitsuse ametlik väljaanne, I seeria, nr 24, 4.2.2004), mida on muudetud ja täiendatud seadustega 4274/2014 ja 4689/2020). Kriminaalmenetluses hindab teie tasuta õigusabi taotlust, selle kohtu esimees, kus asja arutatakse või kuhu esitatakse apellatsioonkaebus.

Teie nimel tegutsev advokaat aitab teil ette valmistada ja esitada vajalikud dokumendid, et saaksite osaleda menetluses tsiviilhagejana, ning abistab teid menetluse jooksul.

Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?

Kui esimese astme kriminaalkohtu juures tegutsev prokurör (*eisangeléas plimmeleiodikón*) teeb määruse, millega teie kuriteoteade tagasi lükatakse, kuna sellel puudub seaduslik alus või see on ilmselgelt põhjendamatu või kohus ei saa seda hinnata, võite määruse edasi kaevata apellatsioonikohtu juures tegutsevale vastutavale prokurörile (*eisangeléas efetón*) (KPD artiklid 47 ja 48) kolme kuu jooksul alates määruse kuupäevast (seda tähtaega ei pikendata). Määruse vaidlustamiseks peate maksma tasu, mis tagastatakse teile, kui prokurör toetab teie vaiet.

Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?

Te saate osaleda kohtumenetluses ainult tsiviilhagejana (*politikó enágon*) ja taotleda hüvitist rahalise või moraalse kahju või valu ja kannatuste eest. Võite taotleda kriminaalmenetluses osalemist tsiviilhagejana, esitades vastutavale prokurörile taotluse oma kuriteoteates või eraldi dokumendina eeluurimise lõpuks (KPD artikkel 308) kas isiklikult või advokaadi kaudu, kellele on selleks antud üld- või erivolitus. Teie tsiviilhagi koos advokaadi volikirjaga lisatakse toimikule (KPD artikkel 83). Kui te ei taotle tsiviilhagejana menetluses osalemist oma kuriteoteates, saate seda teha kriminaalkohtus (KPD artikkel 82) enne seda, kui kohus asub tõendeid hindama.

Teie taotlus osaleda tsiviilhagejana lükatakse vastuvõetamatuse tõttu tagasi, kui see ei sisalda juhtumi

lühikirjeldust ja nõude aluseks olevaid asjaolusid. Kui te ei ole asjaomase kohtu tööpiirkonna alaline elanik, tuleb teil määrata enda esindaja selles piirkonnas. Esindajal on õigus võtta vastu kõiki teile kui tsiviilhagejale adresseeritud dokumente ja teateid (KPD artikkel 84). Selleks et teid kuulataks kriminaalkohtus ära tsiviilhagejana, peate määrama volitatud advokaadi ja maksma kindlasummalise riigilõivu, mis katab kogu menetluse kuni sellise lõpliku otsuse tegemiseni, mida ei saa enam edasi kaevata. Tasu summat korrigeeritakse korrapäraselt majandus- ja rahandusministri ning justiitsministri ühise otsusega.

Tsiviilhagejana on teil mitmesugused õigused. Te võite osaleda kõikidel kohtuistungitel, sealhulgas kinnistel istungitel, ning teil on juurdepääs kõikidele dokumentidele. Teil on õigus esitada kohtule oma nõue ning te saate esitada oma märkused pärast tunnistajate ütlusi või selgitada antud ütlusi või esitatud tõendeid (KPD artikkel 358). Võite advokaadi kaudu esitada küsimusi kurjategijale, tunnistajatele ja teistele menetlusosalistele (nt määratud tehnilistele ekspertidele). Teil palutakse anda ütlusi tunnistajana (kuid mitte vande all) ning saate pakkuda välja tunnistajaid, tingimusel et sellest teatatakse aegsasti kohtule. Teil on õigus taotleda kohtumenetluse katkestamist ja kohtuniku asendamist.

Kuriteohvrina kutsutakse teid igal juhul kohtusse ütlusi andma. Sellisel juhul olete kohustatud kohtusse ilmuma. Kui teid kuulatakse üle tunnistajana, on teil võimalus selgitada kohtule kuriteoga seotud asjaolusid. Kohtunik võib ka esitada teile täiendavaid küsimusi.

Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või kas ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, tsiviilhageja või erasüüdistaja? Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?

Võite valida, kas osalete menetluses tsiviilhagejana (sellisel juhul olete kogu menetluse osaline ning teil on olulised menetluslikud õigused) või annate lihtsalt ütlusi olulise tunnistajana, võttes arvesse, et kriminaalmenetlus toimub just seetõttu, et teie vastu on toime pandud kuritegu. Kreeka kohtusüsteemis ei ole erasüüdistust ette nähtud.

Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?

Saate esitada dokumente, mis loetakse kohtus ette (KPD artikkel 364) ning lisatakse kohtuasja toimikule, samuti saate kutsuda tunnistajaid ja teatada sellest kohtule (KPD artikli 326 lõike 2 punkt 1).

Millist teavet mulle antakse kohtumenetluse ajal?

Võite kogu menetluse ajal osaleda avalikel kohtuistungitel, tõendite kogumisel, kostja kaitseargumentide esitamisel, advokaatide seisukohtade esitamisel ja kohtuotsuse langetamisel.

Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?

Tsiviilhagejana on teil juurdepääs kohtuasja toimiku sisule ning te saate kohtuotsuse ära kirja.

■ Viimati uuendatud: 12/06/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.